

การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน
ของเทศบาลนครสมุทรปราการ ตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร
Administration of People’s Quality of Life Promotion of the Samutprakarn City
Municipality in accordance with the Food Security Concept

ชมัษฎกรณ ฅนอมศรีเตชชัฒ (Chamaiporn Tanomsridejchai)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

(Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal patronage, Pathum Thani Province)

Email: chamaiporn.ta@vru.ac.th

Received June 4, 2019; Revised June 17, 2019; Accepted June 15, 2019

Abstract

The objectives of this study were to investigate the administrative problems of people’s quality of life promotion of Samutprakarn City Municipality; and to examine the administrative guidelines of people’s quality of life promotion of Samutprakarn City Municipality. The 1996 World Food Summit’s Food Security Concept of 5 aspects had been applied as the conceptual framework of this study. Findings of this study revealed that the major administrative problem was the Samutprakarn City Municipality’s less concerns of food accessibility. The administrative guidelines of people’s quality of life promotion was the Samutprakarn City Municipality should put more emphasis on food accessibility. Moreover, the Samutprakarn City Municipality should formulate strategies or Key Performance Indicators (KPIs) and assign the official-in-charge as the Focal Point on People’s Quality of Life Promotion in accordance with the Food Security Concept of 5 aspects and public interests.

Keywords: Administration, quality of life, Food Security Concept, Samutprakarn City Municipality

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ และ (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ คือการแจกแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 382 คน ซึ่งได้มาจากตารางการหาขนาดหรือจำนวนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่กำหนด ของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 5% (0.05) หรือค่าความเชื่อมั่น 95% ผลการวิจัยที่สำคัญคือ ประชาชนให้ความสำคัญกับการเข้าถึงอาหาร การใช้ประโยชน์จากอาหาร มากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ส่งเสริมคุณภาพชีวิต, แนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร, เทศบาลนครสมุทรปราการ

บทนำ

เทศบาลนครสมุทรปราการ เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอเพียงต่อการให้บริการสาธารณะ หรือให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 14 พ.ศ. 2562 (The Municipality Act B.E. 2496 (1953) and Amendment No. 14 B.E. 2562 (2019) รวมทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (Determining Plan and Procedures in Decentralizations to the Local Administrative Organization B.E. 2542 (1999) ซึ่งกำหนดให้เทศบาลนครมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ เช่น รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ป้องกันและระงับโรคติดต่อ ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข การควบคุมสุขภาพอนามัย รวมทั้งหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล เป็นต้น ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งรวมทั้งเทศบาลนคร ดังกล่าวนั้นครอบคลุมอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนที่กำลังศึกษาค้นคว้าด้วย

“อาหาร” เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ เป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และยังเป็นสิ่งที่สร้างความสุขทางกายและทางจิตใจแก่มนุษย์ กล่าวคือ มนุษย์ไม่ได้บริโภคอาหารเพียงเพื่อ “อิ่มท้อง อยู่ได้” เท่านั้น แต่มนุษย์ทุกคนยังปรารถนาที่จะ “อยู่ดีกินดี” คือ มีอาหารที่ปลอดภัย มีประโยชน์ต่อร่างกาย และตอบสนองความต้องการได้ในราคาที่เหมาะสม โดยผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2561 ของ National Statistical Office (2019) พบว่า ครัวเรือนในจังหวัดสมุทรปราการมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์บริโภคนอกบ้านคือร้อยละ 38.6 ซึ่งสูงกว่าภาคอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามตารางที่ 1

ปี พ.ศ.	2556	2557	2558	2559	2560	2561
ดัชนีราคาผู้บริโภค (หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์)	94.5	98.4	100.0	101.6	101.3	102.5

Source: Bureau of Trade and Economic Indices Office of the Permanent Secretary, Ministry of Commerce, 2019.

เทศบาลนครสมุทรปราการ มีประชากรตามทะเบียนราษฎร ทั้งสิ้น 51,495 คน (The Bureau of Registration Administration, Department of Provincial Administration, Ministry of Interior, 2019) มีชุมชน 31 แห่ง ตลาดสด 2 แห่ง ร้านค้าทั่วไป 1,224 แห่ง รวมถึงสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหารตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข 467 แห่ง การใช้ที่ดินมีความหนาแน่นสูงโดยเป็นการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย แต่ไม่มีพื้นที่เกษตรกรรม (Samutprakarn City Municipality, 2019) ทำให้เทศบาลนครสมุทรปราการต้องพึ่งพาอาหารจากภายนอกเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้เกิดขึ้นในพื้นที่เขตเทศบาล

เนื่องจากความมั่นคงด้านอาหารมีขอบเขตครอบคลุมมิติการเข้าถึงอาหาร การมีอาหารอย่างเพียงพอ การมีอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าต่อสุขภาพ การมีอาหารอย่างมั่นคง และการใช้ประโยชน์จากอาหาร ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโดยสัมภาษณ์ ประเสริฐ ชัยกิจเด่นภาลัย อดีตสมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ Chaikitdenpalai (2019) พบว่า เทศบาลนครสมุทรปราการประสบปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน บางประการ เช่น (1) ปัญหาการบริหารจัดการด้านการเข้าถึงอาหาร เช่น เทศบาลนครสมุทรปราการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนโดยให้ความสำคัญกับการเข้าถึงอาหารได้ง่าย ไม่มากเท่าที่ควร (2) ปัญหาการบริหารจัดการด้านการมีอาหารอย่างเพียงพอ เช่น เทศบาลนครสมุทรปราการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนโดยสนับสนุนให้ประชาชนมีอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการ ไม่มากเท่าที่ควร (3) ปัญหาการบริหารจัดการด้านการมีอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าต่อสุขภาพ เช่น เทศบาลนครสมุทรปราการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนในทิศทางที่คำนึงถึงการมีอาหารที่ปลอดภัย (เช่น ปลอดภัย เคมี สินค้าอินทรีย์ ฯลฯ) สำหรับบริโภค ไม่มากเท่าที่ควร (4) ปัญหาการบริหารจัดการด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง เช่น เทศบาลนครสมุทรปราการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนโดยเห็นความสำคัญถึงการมีอาหารบริโภคอย่างสม่ำเสมอในยามปกติ ไม่มากเท่าที่ควร และ (5) ปัญหาการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร เช่น เทศบาลนครสมุทรปราการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนในทิศทางที่ให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากอาหาร (เช่น ใช้กิน ใช้แปรรูป) ตามวิถีการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน ไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้ สอดคล้องกับผลการสำรวจสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ ปี พ.ศ. 2559 ของ Ministry of Social Development and Human Security (2018) พบว่า จังหวัดสมุทรปราการมีค่าเฉลี่ยความมั่นคงของมนุษย์โดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 35.52 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของประเทศไทย โดยมีตีความมั่นคงด้านอาหารของจังหวัดสมุทรปราการมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 65.95 ดังนั้น เทศบาลนครสมุทรปราการจะต้องให้ความสำคัญและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงด้านอาหารอย่างจริงจัง

การศึกษาคครั้งนี้เป็นการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ หรือการบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของเทศบาลนคร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐในสังกัดราชการบริหารส่วนท้องถิ่น อันเป็นลักษณะของการศึกษาเพื่อ “พัฒนาการบริหารจัดการของเทศบาลนครสมุทรปราการ” ที่มุ่งเน้นเรื่องการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร โดยมีปัญหาการวิจัยซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ คือ “เทศบาลนครสมุทรปราการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหารอย่างไม่จริงจัง และไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร”

หากปัญหาการวิจัย และปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้านข้างต้น ไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ย่อมเกิดผลเสียต่อหน่วยงาน คือ เทศบาลนครสมุทรปราการ เช่น ทำให้ศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการไม่ได้มาตรฐานสากล และไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน อีกทั้งยังทำให้หน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของ

เทศบาล และนำไปสู่ผลเสียต่อสังคมส่วนรวม โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ

ด้วยเหตุผลที่แสดงถึงความเป็นมา ความสำคัญและความจำเป็น อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ปัญหาการวิจัย ตลอดจนจุดอ่อนอย่างปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาครั้งนี้ พร้อมทั้งคาดหวังว่าผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ เช่น นำผลที่ได้ไปใช้ในการเรียน การสอน และการวิจัย รวมทั้งเป็นประโยชน์ด้านปฏิบัติ เช่น นำแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการจากการศึกษาครั้งนี้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาล และบุคลากร อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น นำไปปรับใช้ในการติดตามและตรวจสอบการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 382 คน ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1-30 เมษายน 2562

ขอบเขตการศึกษา 1) ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้ศึกษาทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารจัดการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (Royal Institute, 2011) ให้ความหมายว่า บริหาร หมายถึง ปกครอง ดำเนินการ จัดการ สั่ง คำแถลงไข ส่วน Prachyapruit (2017) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการของการนำเอาการตัดสินใจและนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การบริหารรัฐกิจเกี่ยวข้องกับการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ สำหรับ Wiruchnipawan (2009) ให้ความหมายว่า การบริหารจัดการ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ที่หน่วยงานและ/หรือบุคลากรของทุกภาค เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคหน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ นำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลง พัฒนา หรือสร้างความสุขความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ ในขณะที่ Robbins, Decenzo & Coulter (2013) ให้ความหมายว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการทำงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยผู้อื่นและร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงสร้าง

ความสุขความเจริญให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งในที่นี้ คือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ

2. แนวคิดและความหมายของความมั่นคงด้านอาหาร

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยคำว่า “คุณภาพชีวิต” หมายถึง ความรู้สึกของการอยู่อย่างพอใจ มีความสุขความพอใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของชีวิตที่มีส่วนสำคัญต่อบุคคลนั้น ๆ อันได้แก่ อาหาร สุขภาพอนามัย โภชนาการ การศึกษา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ที่อยู่อาศัย รายได้ (UNESCO, 1978) โดย “อาหาร” เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และนำไปสู่การสร้างแนวคิดและความหมายของ ความมั่นคงด้านอาหาร

แนวคิดความมั่นคงด้านอาหารเกิดขึ้นในช่วงกลางทศวรรษที่ 1970 โดยแนวคิดในช่วงแรกนั้นจำกัดอยู่ในกรอบของการผลิตอาหารให้ได้ปริมาณมาก ซึ่งนำไปสู่การปฏิวัติเขียวโดยนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรเข้ามาช่วยในการผลิตสินค้าเกษตร แต่ปรากฏว่า หลายประเทศทั่วโลกยังเผชิญปัญหาความอดอยากของประชาชน โดยเฉพาะวิกฤตการณ์อาหารจากความอดอยากที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกาในช่วงกลางทศวรรษที่ 1980 ดังนั้น แนวคิดความมั่นคงด้านอาหารไม่อาจจำกัดอยู่ในมิติการผลิตอาหารให้มากขึ้น แต่ยังเชื่อมโยงกับประเด็นอื่น ๆ เช่น การเข้าถึงอาหาร การมีอาหารอย่างสม่ำเสมอ ความปลอดภัยของอาหาร รสนิยมของผู้บริโภค เป็นต้น (Prosertsak, 2012) ดังนั้น จึงมีผู้ให้ความหมายของ ความมั่นคงด้านอาหาร ไว้ตามมุมมองของตน เช่น ปฏิญญาความสามานฉันท์แห่งอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II, 2003) ให้ความหมายว่า ความมั่นคงด้านอาหาร คือ การที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงอาหารเพื่อการดำรงชีวิตได้ตลอดเวลา ในขณะที่รายงานการพัฒนามนุษย์ ปี 1994 (Human Development Report, 1994) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program: UNDP, 1994) ให้ความหมายว่า ความมั่นคงด้านอาหาร คือ การที่ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งอาหารขั้นพื้นฐานได้ทั้งในแง่การเพาะปลูกเอง การซื้อ หรือโอกาสที่จะได้รับการแบ่งปันจัดสรรอาหารจากรัฐ รวมทั้งการได้รับอาหารที่มีประโยชน์และมีคุณค่าเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย ส่วน Ministry of Social Development and Human Security (2005) ให้ความหมายว่า ความมั่นคงด้านอาหาร คือ สิ่งที่มีมนุษย์จำเป็นต้องบริโภคเพื่อการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอ เหมาะสม มีประโยชน์ และปราศจากโทษ

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ความหมาย ความมั่นคงด้านอาหาร ตามปฏิญญาโรมว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารและแผนปฏิบัติการของที่ประชุม World Food Summit ปี 1996 ซึ่งมีผู้นำจากหลายประเทศมาร่วมประชุมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันขจัดความอดอยากหิวโหยและภาวะทุโภชนาการของประชากรโลก โดยตั้งเป้าหมายที่จะลดจำนวนประชากรที่ขาดอาหาร รวมถึงเพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารให้สอดคล้องกับความต้องการอาหารในอนาคต โดยปฏิญญาดังกล่าวกำหนดให้ “ความมั่นคงด้านอาหาร” คือ การที่มนุษย์ทุกคนในทุกเวลาสามารถเข้าถึงอาหารทั้งในทางกายภาพและเศรษฐกิจอย่างเพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณค่าทาง โภชนาการ ที่ตรงกับรสนิยมของตนเอง เพื่อการมีชีวิตที่ดีและสุขภาพที่แข็งแรง (Food and Agriculture Organization, 1996)

ผู้ศึกษาใช้ความหมายดังกล่าวใช้เป็นพื้นฐาน และพัฒนามาเป็น 7 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้าน (1) การเข้าถึงอาหาร (2) การมีอาหารอย่างเพียงพอ (3) การมีอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าต่อสุขภาพ (4) การมีอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ (5) การมีอาหารอย่างมั่นคง (6) การใช้ประโยชน์จากอาหาร และ (7) การตอบสนองต่อความนิยมบริโภคของประชาชน แต่ผู้ศึกษานำมาใช้ 5 ด้าน ได้แก่ การเข้าถึงอาหาร ด้านการมีอาหารอย่างเพียงพอ ด้านการมีอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าต่อสุขภาพ ด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง และด้านการใช้ประโยชน์จากอาหารตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตัดด้านการมีอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและด้านการตอบสนองต่อความนิยมบริโภคของประชาชน เนื่องจากผู้ศึกษาต้องการเน้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาหาร หรือประเด็นอาหารเป็นหลัก ในขณะที่ด้านการมีอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการนั้นเกี่ยวกับสารอาหาร เช่น โปรตีน คาร์โบไฮเดรต และไขมัน ฯลฯ ที่จะก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อร่างกายเมื่อกินอาหารเข้าไปแล้ว อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสาธารณสุข ซึ่งประชาชนที่ตอบแบบสอบถามอาจทราบและเข้าใจไม่มากเท่าที่ควร และด้านการตอบสนองต่อความนิยมบริโภคของประชาชนนั้นเกี่ยวกับความชอบ-ไม่ชอบอาหารของประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยแบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ (1) รูปแบบการวิจัย (2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (4) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (5) วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

รูปแบบการวิจัย ผู้ศึกษาได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม หรือการวิจัยสนามจากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมาก ด้วยแบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 51,495 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนดังกล่าวที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 382 คน ซึ่งได้มาจากตารางการหาขนาดหรือจำนวนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่กำหนด ของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 5% (0.05) หรือค่าความเชื่อมั่น 95% โดยการสุ่มตัวอย่างเช่นนี้ ถือว่าเป็นการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ใช้ความน่าจะเป็น (Cowles & Nelson, 2015) หรือเป็นการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ใช้หลักวิชาการทางสถิติ และเป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยกลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกสุ่มเท่า ๆ กัน

สำหรับเหตุผลที่ผู้ศึกษาเลือกเทศบาลนครสมุทรปราการ เนื่องจากเป็นเทศบาลนครเพียงแห่งเดียวที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองหรือใจกลางความเจริญ มีศักยภาพ และมีแนวโน้มที่จะบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชากรเป็นจำนวนมาก โดยแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (validity) ซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หรือหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Turner & Carlson, 2003) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.95 และได้ทำการทดสอบจำนวน 50 ชุดเพื่อนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.85

ส่วนเนื้อหาภายในแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปิดและข้อคำถามเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ส่วนที่ 2-3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษา และผู้ช่วยอีก 3 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสนามระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2562 โดยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 382 ชุด/คน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้ จำนวน 382 ชุด/คน (n=382) คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลเชิงปริมาณมาทำการประมวลและวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคอมพิวเตอร์ โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางสถิติ (Kateri, 2014) รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนาสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Wetcher-Hendricks, 2011) นอกจากนี้ ยังใช้ภาพประกอบตามความจำเป็น สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นสถิติเชิงพรรณนา ดังนี้ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเกณฑ์การอธิบายคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วยมาก (ช่วงคะแนนระหว่าง 2.34-3.00 คะแนน) เห็นด้วยปานกลาง ช่วงคะแนนระหว่าง 1.67-2.33 คะแนน) และเห็นด้วยน้อย (ช่วงคะแนนระหว่าง 1.00-1.66 คะแนน) ตามลำดับ

ผลการวิจัย

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.90) เป็นหญิง และที่เหลือ (ร้อยละ 46.10) เป็นชาย รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.20) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เทียบเท่า หรือสูงกว่าปริญญาตรี และที่เหลือ (ร้อยละ 48.80) มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี โดยผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยมีดังนี้

1. ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน โดยปัญหาการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก คือ ด้านการเข้าถึงอาหาร ($\bar{x} = 2.26$, S.D.=0.49) ปัญหาการบริหารจัดการในลำดับที่สอง คือ ด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร ($\bar{x} = 2.05$, S.D.=0.60) ส่วนลำดับที่สามคือ ด้านการมีอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณค่าต่อสุขภาพ ($\bar{x} = 2.04$, S.D.=0.51) ในขณะที่ลำดับที่สี่คือ ด้านการมีอาหารอย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 2.01$, S.D.=0.60) ทั้งนี้ ปัญหาการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง ($\bar{x} = 1.91$, S.D.=0.59) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน

ปัญหาการบริหารจัดการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความเห็นด้วย	ลำดับ
1. ด้านการเข้าถึงอาหาร	2.26	0.49	ปานกลาง	1
2. ด้านการมีอาหารอย่างเพียงพอ	2.01	0.60	ปานกลาง	4
3. ด้านการมีอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าต่อสุขภาพ	2.04	0.51	ปานกลาง	3
4. ด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง	1.91	0.59	ปานกลาง	5
5. ด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร	2.05	0.60	ปานกลาง	2

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ ตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ล้วนเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก คือ ด้านการเข้าถึงอาหาร ($\bar{x} = 2.47$, S.D.=0.48) รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร ($\bar{x} = 2.37$, S.D.=0.48) ส่วน ลำดับที่สาม คือ ด้านการมีอาหารอย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 2.35$, S.D.=0.49) ในขณะที่ ลำดับที่สี่ คือ ด้านการมีอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณค่าต่อสุขภาพ ($\bar{x} = 2.34$, S.D.=0.53) ทั้งนี้ แนวทางการ พัฒนาการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง ($\bar{x} = 2.33$, S.D.=0.48) ดัง ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความเห็นด้วย	ลำดับ
1. ด้านการเข้าถึงอาหาร	2.47	0.48	มาก	1
2. ด้านการมีอาหารอย่างเพียงพอ	2.35	0.49	มาก	3
3. ด้านการมีอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าต่อสุขภาพ	2.34	0.53	มาก	4
4. ด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง	2.33	0.48	มาก	5
5. ด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร	2.37	0.48	มาก	2

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่อวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ/เรื่อง อันได้แก่ ปัญหาการบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาล นครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือเหมือนกัน คือ (1) ด้านที่มีลำดับ ค่าเฉลี่ยสูง 2 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1-2 โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเข้าถึงอาหาร และด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร และ (2) ด้านที่มีลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด หรือลำดับสุดท้าย คือ ลำดับที่ 5 ได้แก่ ด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง

สรุปผล

1. ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิด ความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1) คือ เทศบาลนครสมุทรปราการบริหาร จัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงหรือการได้มาซึ่งอาหารโดยสะดวก อย่างไม่มากเท่าที่ควร

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ ตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2) คือ เทศบาลนคร สมุทรปราการควรบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงหรือการ

ได้มาซึ่งอาหารโดยสะดวกเพิ่มมากขึ้น ในเวลาเดียวกัน เทศบาลนครสมุทรปราการควรกำหนดยุทธศาสตร์ หรือตัวชี้วัด รวมถึงการจัดตั้งทีมงานผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

ผู้ศึกษานำแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร ที่สำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1) คือ เทศบาลนครสมุทรปราการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงหรือการได้มาซึ่งอาหารโดยสะดวกอย่างไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสมุทรปราการเห็นว่า เทศบาลนครสมุทรปราการ (1) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนโดยให้ความสำคัญกับการที่ประชาชนมีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอทั้งในยามปกติและยามวิกฤตไม่มากเท่าที่ควร ($\bar{x} = 2.47$, S.D.= 0.48) และ (2) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการมีอาหารที่ปลอดภัย (เช่น อาหารปลอดภัยสารเคมี) และมีคุณค่าต่อสุขภาพของประชาชน (มีอาหารบริโภคครบหมู่) ไม่มากเท่าที่ควร ($\bar{x} = 2.34$, S.D.= 0.53) ประกอบกับเทศบาลนครสมุทรปราการเป็นพื้นที่ที่มีประชากรเข้ามาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนประชากรที่มีชื่อในทะเบียนราษฎร ประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร ประชากรผู้ทำงานแบบเช้ามา-เย็นกลับ รวมถึงประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยว เหล่านี้จึงเป็นภาระรับผิดชอบของเทศบาลนครสมุทรปราการที่จะให้บริการ และดูแลในเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนให้เพียงพอและทั่วถึง เช่นนี้พอเทียบเคียงได้กับผลการวิจัยของ Trichandharaa, Jindabota & Songsomb (2016) ที่พบว่า การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐมีผลต่อความมั่นคงด้านอาหารของครัวเรือน เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีส่วนสำคัญทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2) คือ เทศบาลนครสมุทรปราการ ควรส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงหรือการได้มาซึ่งอาหารโดยสะดวกเพิ่มมากขึ้น ในเวลาเดียวกัน เทศบาลนครสมุทรปราการควรกำหนดยุทธศาสตร์ หรือตัวชี้วัด รวมถึงการจัดตั้งทีมงานผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า พื้นที่เทศบาลนครสมุทรปราการเป็นพื้นที่ชุมชนเมือง ไม่มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่เทศบาลนครสมุทรปราการ ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครสมุทรปราการอยู่ในภาคพาณิชยกรรมและภาคอุตสาหกรรม ทำให้ประชาชนมีแนวโน้มที่จะพึ่งพาอาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภคมากขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งคือ มิได้เป็นผู้ผลิตอาหารด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2561 ของ National Statistical Office (2019) ที่พบว่า พื้นที่เทศบาลนครสมุทรปราการมีความเป็นสังคมเมืองค่อนข้างสูง และการใช้ชีวิตที่เร่งรีบ แข่งกับเวลารวมทั้งปัญหาการจราจร ดังนั้น การซื้ออาหารพร้อมบริโภคนอกบ้านเป็นความสะดวกสบาย ประหยัดเวลา และรวดเร็วจึงเป็นทางเลือกสำคัญของประชากรในชุมชนเมือง ดังนั้น การบริหารจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงหรือการได้มาซึ่งอาหารโดยสะดวกแก่ประชาชน จึงเป็นภารกิจสำคัญของเทศบาลนครสมุทรปราการ อาทิ การพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นตลาดสำหรับประชาชนซื้อหาอาหารได้โดยง่ายและทั่วถึงโดยเทศบาลดำเนินการเองหรือใช้มาตรการทางการคลังเพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุนกับเทศบาล การประสานงานกับหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องในการตรวจสอบราคาสินค้าอาหารให้อยู่ในระดับที่ประชาชนสามารถซื้อได้ รวมถึงการตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าอาหารต่อการบริโภคด้วย เป็นต้น

อนึ่ง เนื่องจากความมั่นคงด้านอาหารเป็นประเด็นที่สัมพันธ์ทั้งในด้านพาณิชยกรรม เกษตรกรรม และสังคม ดังนั้น เทศบาลนครสมุทรปราการควรกำหนดยุทธศาสตร์หรือตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดตั้งทีมงานเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานหลัก (Focal Point) กับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ฯลฯ และภาคส่วนอื่น เช่น ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้แปรรูป ผู้ประกอบการธุรกิจตลาดสินค้า ฯลฯ ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้านไปพร้อมกันในทุกมิติ และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม พร้อมทั้งควรมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการบริหารจัดการของเทศบาลนครสมุทรปราการต่อไป โดยเฉพาะประเด็นการจัดตั้งทีมงานเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลักนั้นพอเทียบเคียงได้กับแนวคิดของ Wiruchnipawan (2009) ที่เสนอว่า การบริหารจัดการภาครัฐไทยควรมีการปฏิบัติงานในลักษณะที่เป็นเครือข่ายร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสมาคมต่าง ๆ รวมถึงควรให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความรู้และการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เสนอแนะให้หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญต่อผลของการปฏิบัติงาน มากกว่าสนใจถึงขั้นตอนการทำงาน (Osborne & Gaebler, 1992)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการพัฒนาการบริหารงานที่สำคัญเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร มีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เทศบาลนครสมุทรปราการควรนำแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร ไปปรับใช้เป็นกลุ่มตัวชี้วัดสำคัญของการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators-KPIs) สำหรับเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การนำไปสู่การปฏิบัติจริง และการพัฒนาต่อยอดต่อไปในอนาคตด้วย โดยแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการดังกล่าวควรเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน (1) การเข้าถึงอาหาร (2) การใช้ประโยชน์จากอาหาร (3) การมีอาหารอย่างเพียงพอ (4) การมีอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าต่อสุขภาพ และ (5) การมีอาหารอย่างมั่นคง

1.2 เทศบาลนครสมุทรปราการควรจัดตั้งทีมงานผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหารอย่างจริงจัง รวมถึงผู้บริหารเทศบาลควรมีเจตนาที่แน่วแน่ในการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เทศบาลนครสมุทรปราการ บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำวิจัยต่อเนื่องเพื่อพิสูจน์หรือค้นหาต่อไปว่า เพราะเหตุใดผลการศึกษานี้จึงปรากฏว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงอาหาร และด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร จึงมีความสำคัญหรือมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2 ลำดับแรก ในขณะที่ด้านการมีอาหารอย่างมั่นคง มีความสำคัญ หรือมีค่าเฉลี่ยสูงในลำดับท้ายสุด

2.2 เทศบาลนครสมุทรปราการ บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบ เช่น การศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหารระหว่างเทศบาลนครสมุทรปราการกับเทศบาลอื่นในพื้นที่ปริมณฑล เช่น เทศบาลนครนนทบุรีในจังหวัดนนทบุรี เทศบาลนครรังสิตในจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น เพื่อพิสูจน์ว่าผลการวิจัยเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน ในที่นี้คือ เทศบาลนครสมุทรปราการ ใน 2 ประเด็น คือ (1) ความเข้าใจปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน ซึ่งเทศบาลนครสมุทรปราการสามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผน การกำหนดยุทธศาสตร์ รวมทั้งการศึกษาวิจัยทางวิชาการของเทศบาลนครสมุทรปราการ และ (2) การนำกรอบแนวคิดการบริหารจัดการส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ คือ แนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้านไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง เช่น การใช้เป็นกลุ่มตัวชี้วัด (Key Performance Indicator-KPI) สำหรับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการและบุคลากรของเทศบาลฯ ได้อย่างชัดเจน

2. ประโยชน์ต่อประชาชน หากประชาชนนำผลการศึกษาค้นคว้าไปศึกษา จะเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามแนวคิดความมั่นคงด้านอาหาร 5 ด้าน รวมทั้งนำไปใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม การติดตาม และการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลนครสมุทรปราการ ทั้งนี้ตามขอบเขตที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

References

- ASEAN Secretariat. (2012). *Declaration of ASEAN Concord II*. Retrieved December 2, 2018, from https://asean.org/?static_post=declaration-of-asean-concord-ii-bali-concord-ii
- Bureau of Trade and Economic Indices, Office of Permanent Secretary of Commerce. (2019). *Provincial Consumer Price Index 2013-2018*. Retrieved April 12, 2019, from http://www.indexpr.moc.go.th/price_present/stat_prov/stat_province/report2.asp?province_id=11
- Cowles, E. L., & Nelson, E. (2015). *An Introduction to Survey Research*. New York: Business Expert Press, LLC.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of Psychological Testing*. (5th ed.). New York: Harper and Row.
- Determining Plans and Process of Decentralization to Local Government Organization Act B.E. 2542. (1999). *The Royal Thai Government Gazette*, 48(114).
- Food and Agriculture Organization. (1996). *Rome Declaration on World Food Security and World Food Summit Plan of Action, World Food Summit, 1996*. Retrieved December 2, 2018, from <http://www.fao.org/3/w3613e00.htm>

- Trichandharaa, K., Jindabota, T., & Songsomb, A. (2016). Components of Household-level Food Security in Three Southern Border Provinces. *KASETSART JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES*. 38, 577–587.
- Kateri, M. (2014). *Contingency Table Analysis Methods and Implementation Using R*. New York: Springer Science and Business Media.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607–610.
- Ministry of Social Development and Human Security. (2005). *Final Report of the Study and Development of Standards and Key Performance Indicators of Human Security*. Bangkok: Ministry of Social Development and Human Security.
- Ministry of Social Development and Human Security. (2018). *Thailand Human Security 2016*. Bangkok: Ministry of Social Development and Human Security.
- National Statistic Office. (2019). *Summary of Economic and Social Conditions of Households 2018*. Bangkok: National Statistic Office.
- Osborne D., & Gaebler, T. (1992). *Reinventing Government: Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector*. Massachusetts: Addison-Wesley Publishing Company.
- Chaikittennapalai, P. (2019). *Interview*. February 10, 2019, on 09.30–11.30 hrs.
- Robbins, S. P., Decenzo, D. A., & Coulter, M. (2013). *Fundamentals of Management: Essential Concepts and Applications*. (8th ed.). Boston [MA]; London: Pearson.
- Samutprakarn City Municipality. (2019). *General Information*. Retrieved April 12, 2019, from <http://www.samutprakancity.go.th/fact.php#a7>
- Samutprakarn Provincial Administration Office. (2019). *Annual Report 2018*. Samutprakarn: Samutprakarn Provincial Administration Office.
- The Bureau of Registration Administration, Department of Provincial Administration, Ministry of Interior. (2019). *Population and Housing Statistics, Nationwide and in Province*, as of December 2018. Retrieved February 1, 2019, from http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php
- The Municipal Act B.E. 2496 (1953) (Amendment No.14 B.E. 2562 (2019)). The Royal Thai Government Gazette. 136(50).
- The Municipal Act B.E. 2496. (1953). The Royal Thai Government Gazette. 4(222).
- Prachyapruit, T. (2017). *Glossary of Public Administration*. (13th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Turner, R. C., & Carlson, L. (2003). Indexes of Item-Objective Congruence for Multidimensional Items, International. *Journal of Testing*. 3(2), 163–171.
- UNESCO. (1978). *Indicators of Environmental Quality and Quality of Life*. Paris: UNESCO.
- United Nations Development Program. (1994). *UNDP Human Development Report 1994*. New York: UNDP.
- Prasertsak, V. (2012). *Food Security: Concepts and Definitions*. Retrieved February 1, 2019, from <http://www.polsci.tu.ac.th/direk/view.aspx?id=23>

- Wetcher–Hendricks, D. (2011). *Analyzing Quantitative Data: An Introduction for Social Researchers*. New Jersey: John Wiley & Sons.
- Wiruchnipawan, W. (2009). *The Public Administration Concepts: Application and Development*. (2nd ed.). Bangkok: Forpace.